

Talousnäkymät

Teknoliateollisuus

1 | 2023

Maailman ja Suomen talouden näkymät
Nihkeä vuosi edessä, vaikka talousnäköpiiri on verran aiempaa myönteisempi
s. 3

Teknoliateollisuus Suomessa
Tilaukset kertyvät, mutta heikentyvän kysynnän ympäristössä
s. 5

Sisällysluettelo

Maailman ja Suomen talouden näkymät.....	3
Teknoliateollisuus Suomessa.....	5
Elektroniikka- ja sähköteollisuus Suomessa.....	6
Kone- ja metallituoteteollisuus Suomessa.....	7
Metallien jalostus Suomessa.....	8
Suunnittelu ja konsultointi Suomessa.....	9
Tietotekniikka-ala Suomessa.....	10

Nihkeä vuosi edessä, vaikka talousnäköpiiri on verran aiempaa myönteisempi

Kaamosajan talouskehitys on kulkenut hyvin pitkälle odotusten mukaisesti: hiipuvaa kasvua, mutta ei äkkipysähdystä. Talven tunnelmia on piristänyt selvästi se, että vaikka energiaan liittyy monia haasteita, kaikkein pahimmalta kriisiltä näillä näkymin vältytään. Tunnelmien piristyminen tarkoittaa kuitenkin vain sitä, että akuutti riski talouden vakavalle taantumalle on pienentynyt. Edessä on piristymisestä huolimatta aneeminen nollakasvun tai pienen supistumisen vuosi.

Vaikka talouden pahimmat skenaariot eivät näytä talven aikana toteutuvan, ovat talouteen liittyvät riskit edelleen suuria.

Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n tammikuun lopussa julkaiseman ennusteen mukaan maailmantalous kasvaa kuluvana vuonna 2,9 prosenttia. Kuluvan vuoden ennuste on 0,5 prosenttiyksikköä heikompi kuin viime vuoden kasvu, joka ennakkotietojen mukaan oli 3,4 %. Vuodelle 2024 kasvun ennustetaan olevan 3,1 %. Tammikuun ennuste kuluvalle vuodelle on 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin edellinen lokakuun ennuste. Hienoinen ennusteen paraneminen kertoo, että talouden synkimmiltä skenaarioilta ollaan kenties välttymässä ainakin toistaiseksi.

Kuluvana vuonna maailmantalouden kasvua tukee ennusteen mukaan Kiinan talouden vahva toipuminen vaikeasta koronasulkujen sävyttämästä viime vuodesta. Täyskäänös koronapolitiikassa johtaa kuluvana vuonna nopeaan kasvuun, joka kuitenkin ennusteiden mukaan hyytyy jälleen vuonna 2024.

Vaikka maailmantalouden näkymissä on havaittavissa hienoinen käänne parempaan, on hyvä huomata, että vuosien 2022, 2023 ja 2024 kasvu jää selvästi maailmantalouden pitkän aikavälin kasvusta. Se oli vuosina 2000–2019 keskimäärin 3,8 %.

Sekä euroalueen että Yhdysvaltojen inflaatio on vuodenvaihteen tienoilla osoittanut kohtalaisen selkeitä hidastumisen merkkejä. Tästä huolimatta inflaatio on edelleen nopeaa, ja Yhdysvaltojen FED sekä Euroopan keskuspankki EKP ovat molemmat viestineet koronnostojen jatkumisesta niin pitkään kunnes inflaatio on taltutettu. FED on ollut viestinnässään hieman pehmeämpi kuin EKP. Tämä viestii siitä, että Yhdysvalloissa korkojen nostaminen saatetaan lopettaa aiemmin kuin Euroopassa, mikäli inflaation hidastuminen jatkuu.

Euroalue nollakasvussa alkuvuoteen

Euroalueen teollisuuden ja palvelut yhdistävän ostopääallikköindeksin arvo parani vuodenvaihteen tienoilla useita kuukausia jatkuneen heikkenemisen jälkeen. Indeksien tuorein arvo tammikuulta oli 50,3, mikä tarkoittaa käytännössä nollakasvua alkuvuodelle. Vaikka nollakasvussa ei sinänsä ole juuri ilonaihetta, myönteistä on kuitenkin se, että tunnelmien heikkeneminen pysähtyi vuodenvaihteen aikana.

Myös euroalueen teollisuudessa tunnelmat ovat piristyneet, joskin tuotannon ennakoitaan edelleen supistuvan jonkin verran tammikuussa. Myös teollisuuden uudet tilaukset ja tilauskannat jatkoivat supistumista.

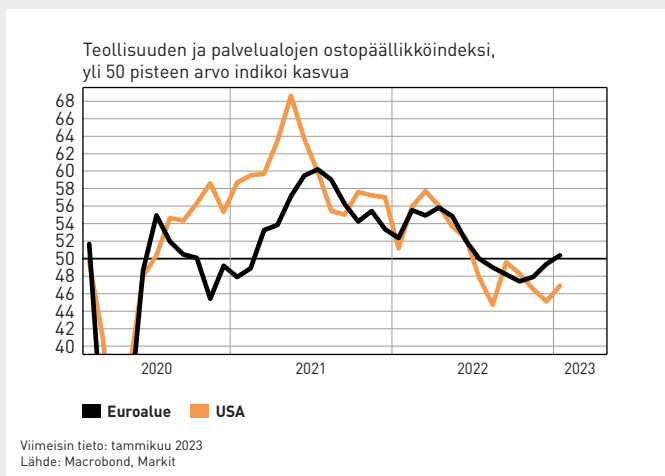
Yhdysvalloissa teollisuuden näkymät ovat tällä hetkellä heikot kuin Euroopassa. Sekä tuotanto, uudet tilaukset että tilauskannat supistuivat ostopääallikköindeksien perusteella tammikuussa nopeammin kuin Euroopassa. Yhdysvaltojen teollisuuden hyytymisen olisi huono uutinen myös Euroopalle.

Teollisuustuotanto kasvoi Yhdysvalloissa ja Euroopassa vahvasti koronakriisin jälkeen vuonna 2021, ja Venäjän hyökkäyssodasta huolimatta kasvu jatkui vielä vuoden 2022 alkupuoliskon ajan. Teollisuustuotannon toteutunutta määrää mittaavat tiedot kuitenkin kertovat, että kasvu hyytyi selkeästi viime vuoden lopussa ja tuotantomäärien kehitys siirtyi hienoiselle laskevalle trendille.

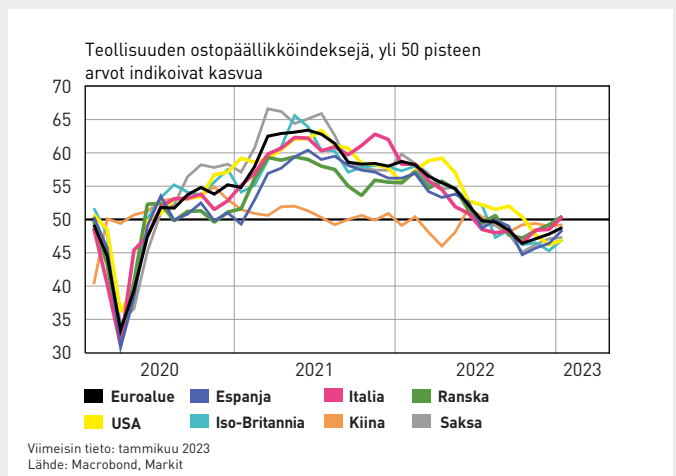
Poikkeuksen edellä mainitusta tekee Saksa, jossa teollisuustuotanto on ollut käytännössä nollakasvussa jo kahden vuoden ajan.

Tällä hetkellä kokonaistilanne näyttää siltä, että taloudessa ei alkuvuoden aikana nähdä ainakaan kovin vakavaa taantumaa. Odotettavissa on kuitenkin hyvin nihkeää nollakasvua tai pientä supistumista. Riskit ovat edelleen suuria, eikä näkymien selvään heikentymiseen välttämättä tarvita kovinkaan suurta negatiivista yllätystä. Venettä ei olisi nyt varaa keinuttaa.

Euroopan talous nollakasvussa alkuvuonna

Teollisuudessa tunnelmien heikkeneminen toistaiseksi pysähtynyt

Myös Suomen näkymissä hienoinen käänne parempaan

Kuluttajien luottamus on edelleen poikkeuksellisen heikkoa, joskin tuoreimmat tiedot kertovat käänneestä parempaan. Energiakriisin rauhoittuminen ainakin toistaiseksi on epäilemättä kohentanut kuluttajien mielialoja. Talouden kannalta on keskeistä, johtaako kuluttajien tunnelmien piristymisen yksityisen kulutuksen kasvuun ja esimerkiksi asuntokaupparamäärien nousuun vai odottavatko kuluttajat yhä otollisempia aikoja tehdä suurempia hankintoja.

Niin oudolta kuin se kuulostaakin nopean inflaation aikana, voi inflaatiopiikin jälkeen tulla seuraavaksi haasteeksi mahdollisen deflaation negatiiviset vaikutukset kasvuun. Jos kuluttajat alkavat odotella hintojen laskemista, vaikuttaa se hyvin negatiivisesti yksityisen kulutuksen kehitykseen.

EK:n tuore suhdannebarometri kertoo, että tilanne suomalaisessa teollisuudessa jatkoi heikentymistä loppuvuoden aikana. Toisaalta tulevaisuuden näkymät ovat hivenen parantuneet aiempaan verrattuna. Myös teollisten yritysten arviota tulevasta on epäilemättä kohentanut energiakriisin väistyminen, ainakin toistaiseksi.

Myös suomalaisessa teollisuudessa tuotannon kasvu on pysähtynyt. Koko valmistavassa teollisuudessa (metsä- ja kemianteollisuus mukaan lukien) tuotantomäärät ovat kääntyneet selkeästi laskuun. Teknologia-teollisuuden teollisilla toimialoilla tuotantomäärät eivät kasvaneet enää viime vuoden jälkipuoliskolla.

Tuoreet työmarkkinaratkaisut turvaavat kilpailukykyä, jos talouteen ei tule yllätyksiä

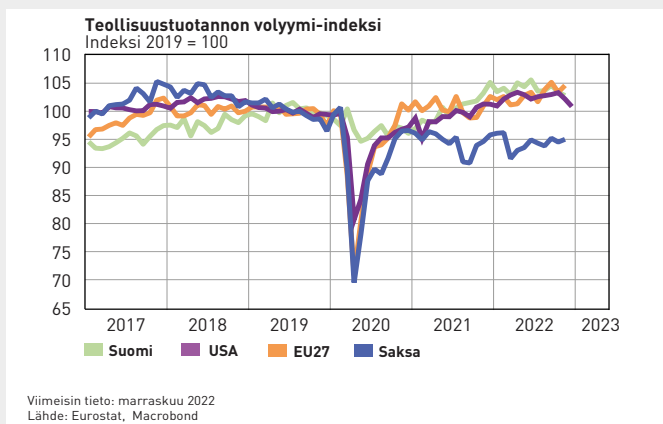
Teknologia-teollisuuden työnantajat ry:n solmima tuore päänavaussopimus turvaa näillä näkymin Suomen kustannuskilpailukykyä kahden seuraavan vuoden aikana. Tämä kuitenkin vain kahdella keskeisellä edellytyksellä: Ensinnäkin, taloustilanne kehittyä Suomessa ja kilpailijamaissa tällä hetkellä tiedossa olevien ennusteiden mukaisesti. Toiseksi, nyt solmittu sopimus toimii päänavaussopimuksena, jonka työvoimakustannuksia nostavaa tasoa ei ylitetä muilla aloilla.

Erittäin valitettavan tilanteesta tekee se, että tiedämme jo varmuudella, että jälkimmäinen edellytys ei tällä kertaa toteudu julkisen sektorin ratkaisuiden vuoksi.

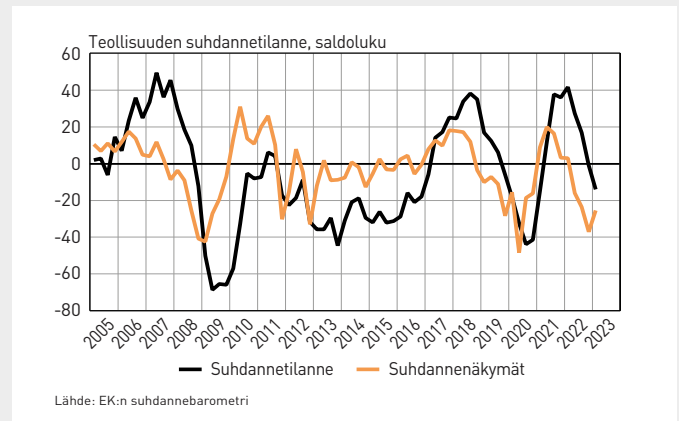
Myös ensimmäisen edellytyksen toteutumiseen liittyy huomattava riski. Suomessa palkanmuodostus on olennaisesti jäykempää kuin monissa muissa maissa. Korkeat nimelliset palkankorotukset yhdistettynä selvästi odotuksia heikompaan talouskehitykseen ovat aina johtaneet Suomen kustannuskilpailukykyyn nopeaan ja voimakkaaseen heikkenemiseen. Toivottavasti näin ei käy tällä kertaa.

Teollisuusliiton kanssa syntynyt päänavaussopimus on myös ostovoiman kannalta varsin suotuista. Sopimus luo edellytykset ostovoiman kestävään vahvistumiseen vuoden 2024 aikana ja toivottavasti myös sen jälkeen.

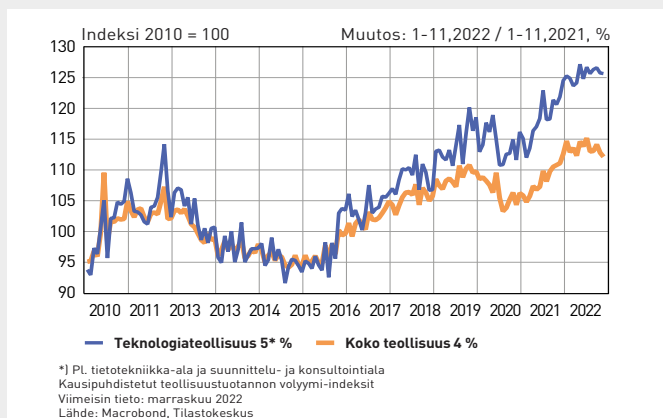
Teollisuustuotannon kasvu pysähtynyt maailmalla

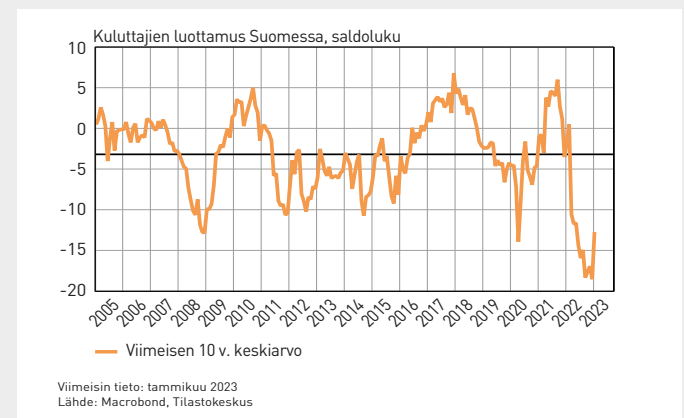
Teollisuuden suhdannetilanne edelleen heikentynyt mutta odotukset tulevasta hieman kohentuneet

Teollisuustuotannon määrä kääntynyt Suomessa laskuun

Kuluttajien luottamus kohentunut, mutta edelleen poikkeuksellisen heikolla tasolla

Tilaukset pitää pintansa heikentyvän kysynnän ympäristössä

Teknologiaeteollisuuden yritysten liikevaihto Suomessa nousi ennakkotietojen perusteella vuonna 2022 noin 16 prosenttia verrattuna vuoteen 2021. Liikevaihto kasvoi kaikilla teknologiaeteollisuuden päätoimialoilla. Liikevaihtoa kasvatti viime vuonna merkittävästi kohonnut hintataso. Vuonna 2022 liikevaihto Suomessa ylitti sadan miljardin rajan ollen kaikkiaan 105 miljardia euroa.

Saatujen uusien tilausten arvo oli loka-joulukuussa 12 prosenttia suurempi kuin edellisellä neljänneksellä mutta kuusi prosenttia pienempi kuin viime vuoden vastaavalla ajanjaksolla. Tilaukset kertymisen arvoa ovat kasvattaneet osaltaan nopeasti kohooneet tuottajahinnat.

Tarjouspyyntökyselyn saldoluku oli tammikuussa -12. Saldoluku on nyt heikentynyt kuusi perättäistä vuosineljänneksen. Tammikuun aikana kerätty tieto viestii siitä, että kysyntätilanne markkinoilla on jatkanut heikkenemistään. Kysynnän heikkeneminen on kuitenkin edelleen maltillista.

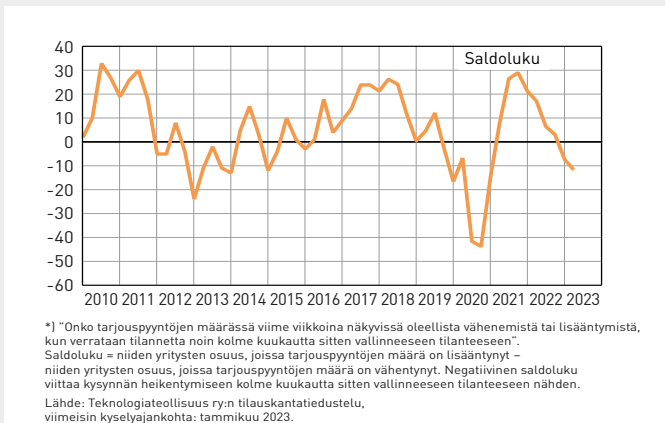
Tilaukskannan arvo oli joulukuun lopussa suurin piirtein sama kuin syyskuun lopussa ja prosentin suurempi kuin vuoden 2021 joulukuussa.

Loppuvuoden tilauskehityksen perusteella teknologiaeteollisuuden yritysten liikevaihdon kasvun arvioidaan hidastuvan tai kokonaan pysähtyvän alkuvuoden aikana.

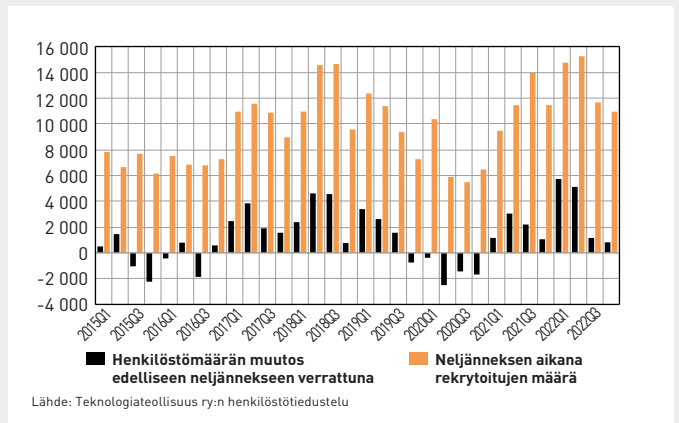
Teknologiaeteollisuuden henkilöstömäärä Suomessa oli vuonna 2022 keskimäärin neljä prosenttia eli noin 13 000 henkeä suurempi kuin vuonna 2021. Vuoden 2022 keskimääräinen henkilöstömäärä teknologiaeteollisuudessa oli noin 336 000. Henkilöstöä oli viime vuoden lopussa joulukuussa noin 338 000. Henkilöstömäärä kasvoi viime vuoden jokaisella neljänneksellä, kasvun ollessa kuitenkin vuoden jälkipuoliskolla selvästi alkuvuotta hitaampaa. Teknologiaeteollisuuden henkilöstötiedustelun perusteella joulukuun lopussa oli lomautusjärjestelyiden piirissä noin 10 000 henkilöä.

Uuden henkilöstön rekrytoinnit olivat keskimääräisellä tasolla loka-joulukuussa. Rekrytointeja oli yhteensä 11 000. Yrityksestä riippuen henkilöstöä joko lisättiin tai korvattiin eläkkeelle siirtyneitä ja työpaikkaa vaihtaneita.

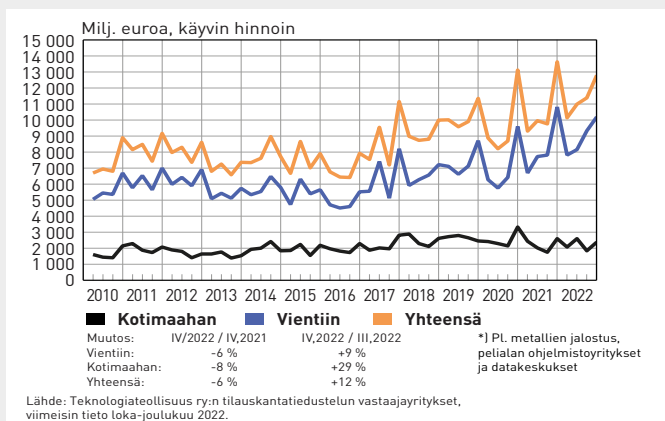
Teknologiaeteollisuuden yritysten saamat tarjouspyynnöt Suomessa*

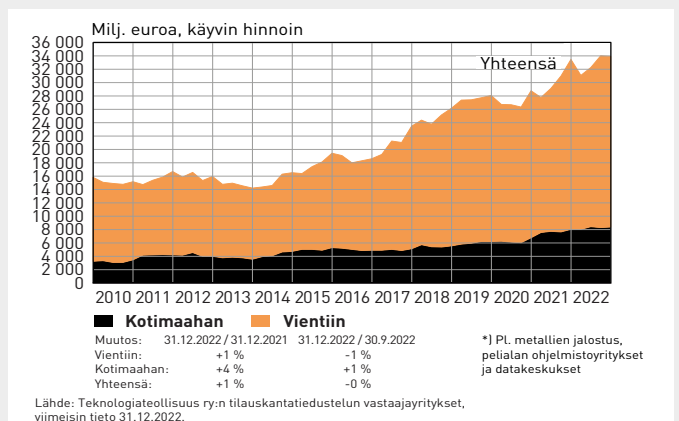
Teknologiaeteollisuuden henkilöstömäärän kasvu hidastui edelleen

Teknologiaeteollisuuden* uudet tilaukset Suomessa

Teknologiaeteollisuuden* tilauskanta Suomessa

Elektroniikka- ja sähköteollisuus Suomessa

Uusien tilausten arvo jatkoi kasvuaan

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden (tietoliikennelaitteet, sähkökoneet, terveysteknologia) yritysten liikevaihto Suomessa nousi ennakkotietojen perusteella vuonna 2022 noin kaksi prosenttia verrattuna vuoteen 2021. Vuonna 2022 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan reilut 19 miljardia euroa.

Elektroniikka- ja sähköteollisuudessa sekä uusien tilausten että tilauskannan arvo nousivat loka-joulukuussa edelliseen neljännekseen verrattuna.

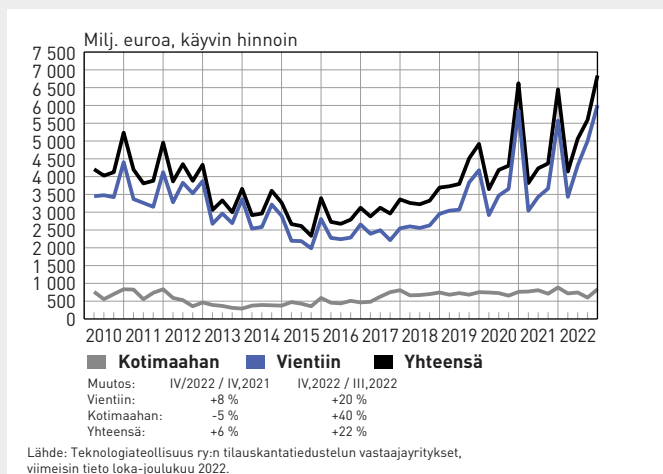
Teknologioteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia loka-joulukuussa euroina 22 prosenttia enemmän kuin heinä-syyskuussa ja kuusi prosenttia enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2021.

Tilaukskannan arvo oli joulukuun lopussa 13 prosenttia suurempi kuin syyskuun lopussa ja seitsemän prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 joulukuussa.

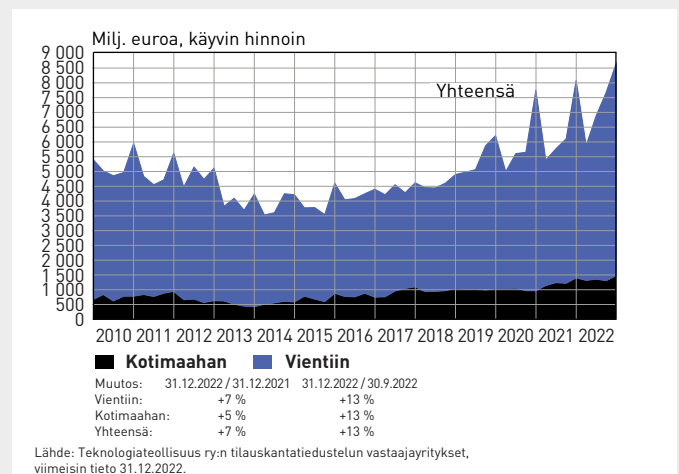
Loppuvuoden tilauskehityksen perusteella elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan alkuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritysten henkilöstö Suomessa kasvoi viime vuonna 3,6 prosenttia verrattuna vuoden 2021 keskiarvoon. Henkilöstöä oli keskimäärin vuonna 2022 40 500 eli noin 1 400 enemmän kuin vuotta aiemmin. Joulukuun lopussa henkilöstömäärä oli 40 900.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden tilauskanta Suomessa

Kone- ja metallituoteteollisuus Suomessa

Tilaukset polkenut paikallaan jo kahden vuoden ajan

Kone- ja metallituoteteollisuuden (koneet, metallituotteet, kulkuneuvot) yritysten liikevaihto Suomessa nousi ennakkotietojen perusteella vuonna 2022 16 prosenttia verrattuna vuoteen 2021. Vuonna 2022 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 41 miljardia euroa.

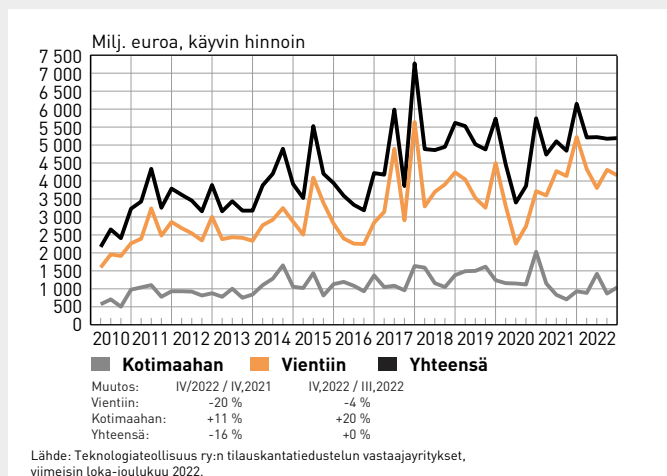
Kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten saamien uusien tilausten arvo oli loka-joulukuussa suurin piirtein sama kuin edellisellä neljänneksellä. Edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna saatujen uusien tilausten arvo laski 16 prosenttia. Euromääräistä tilaukset ylläpitää ja kasvattaa osaltaan nopeasti nousseet tuottajahinnat.

Tilaukset arvo oli joulukuun lopussa viisi prosenttia pienempi kuin syyskuun lopussa ja prosentin pienempi kuin vuoden 2021 joulukuussa. Huomattavaa on edelleen telakoiden suuri osuus tilaukset kokonaisarvosta.

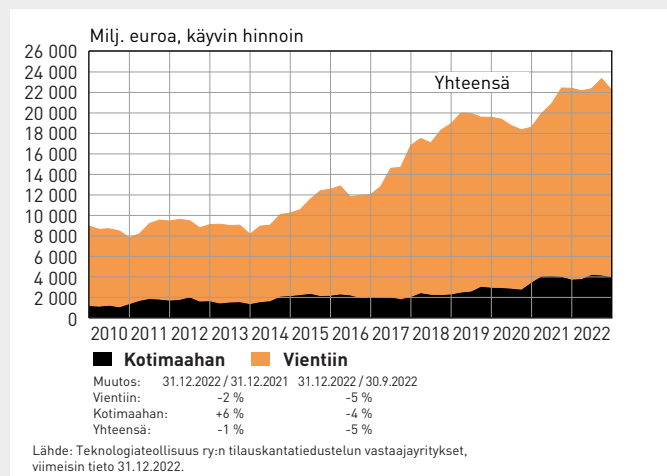
Loppuvuoden tilauskehityksen perusteella kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan alkuvuoden aikana arvokas suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan. Kasvun kuitenkin arvioidaan taittuvan alkuvuoden aikana.

Kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten henkilöstö Suomessa kasvoi viime vuonna 3,1 prosenttia verrattuna vuoden 2021 keskiarvoon. Henkilöstöä oli keskimäärin vuonna 2022 137 800 eli noin 4 100 enemmän kuin vuotta aiemmin. Joulukuun lopussa henkilöstömäärä oli 138 200.

Kone- ja metallituoteteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

Kone- ja metallituoteteollisuuden tilauskanta Suomessa

Copyright © Ovako

Metallien jalostus Suomessa

Liikevaihdon kasvu taittunut

Metallien jalostusyritysten (terästuotteet, värimetallit, valut, metallimalmit) liikevaihto Suomessa nousi ennakkotietojen perusteella 39 prosenttia vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021. Vuonna 2022 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 20 miljardia euroa. Liikevaihtoa kasvatti alkuvuoden aikana merkittävästi nousseet tuottajahinnat, jotka kääntyivät kuitenkin nopeaan laskuun loppuvuoden aikana.

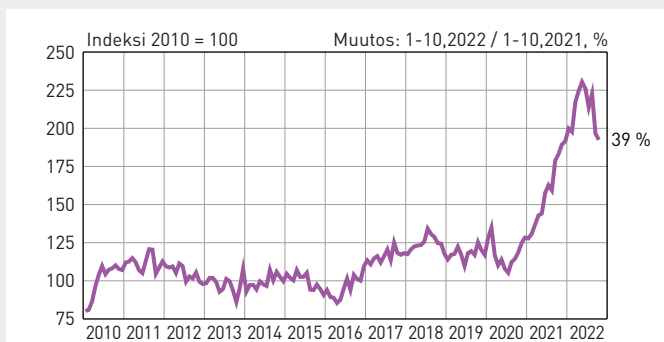
Terästuotteiden, värimetallien, valujen ja metallimalmien yhteenlaskettu tuotannon määrä Suomessa oli tammi-marraskuussa 2022 seitsemän prosenttia suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Metallien jalostusyritysten henkilöstö Suomessa kasvoi viime vuonna 1,2 prosenttia verrattuna vuoden 2021 keskiarvoon. Henkilöstöä oli keskimäärin vuonna 2022 17 000 eli noin 200 enemmän kuin vuotta aiemmin. Joulukuun lopussa henkilöstömäärä oli myös 17 000.

Terästuotanto laski maailmanlaajuisesti viime vuonna 4,3 prosenttia verrattuna vuoteen 2021. Tuotanto laski Aasiassa 2,3 prosenttia, EU-maissa 10,2 prosenttia ja Pohjois-Amerikassa 5,5 prosenttia.

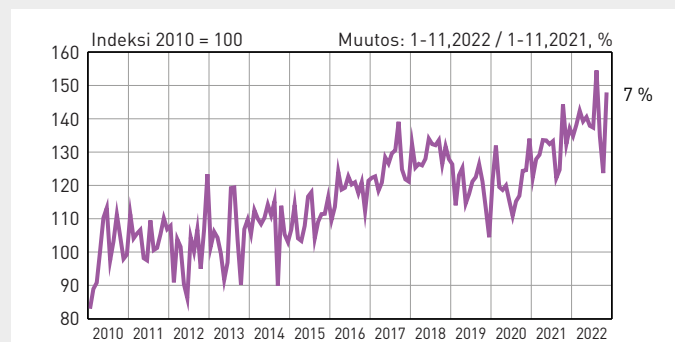
Suurimmat tuotantomaat alkuvuonna olivat Kiina, Intia, Japani, Yhdysvallat ja Venäjä. Kiinan osuus maailman terästuotannosta oli viime vuonna noin 55 %.

Metallien jalostuksen liikevaihto Suomessa

Kausipuhdistetut teollisuuden liikevaihtokuvaajat
Osuudet liikevaihdosta 2021: rauta- ja terästuotteet sekä värimetallit ja valut 90 %, metallimalmien louhinta 10 %
Viimeisin tieto: lokakuu 2022
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Metallien jalostuksen tuotannon määrä Suomessa

Kausipuhdistetut teollisuustuotannon volyyymi-indeksit
Osuudet liikevaihdosta 2021: rauta- ja terästuotteet sekä värimetallit ja valut 90 %, metallimalmien louhinta 10 %
Viimeisin tieto: marraskuu 2022
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Suunnittelu ja konsultointi Suomessa

Uudet tilaukset hieman edellistä neljännestä korkeammalla tasolla

Suunnittelu- ja konsultointialan (teollisuuden, yhteiskunnan ja rakentamisen asiantuntijapalvelut) liikevaihto Suomessa nousi ennakkotietojen perusteella vuonna 2022 kahdeksan prosenttia verrattuna vuoteen 2021. Vuonna 2022 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan lähes kahdeksan miljardia euroa.

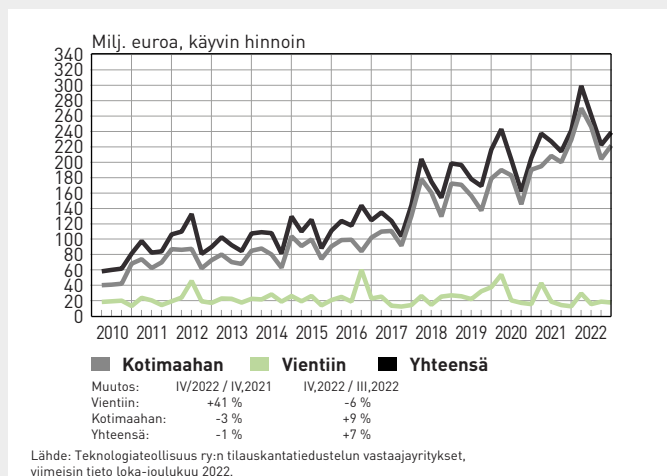
Teknologioteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat suunnittelu- ja konsultointialan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia loka-joulukuussa seitsemän prosenttia enemmän kuin heinä-syyskuussa mutta prosentin vähemmän kuin vuoden 2021 vastaavalla ajanjaksolla.

Tilaukskannan arvo oli joulukuun lopussa kaksi prosenttia pienempi kuin syyskuun lopussa mutta kuusi prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 joulukuussa.

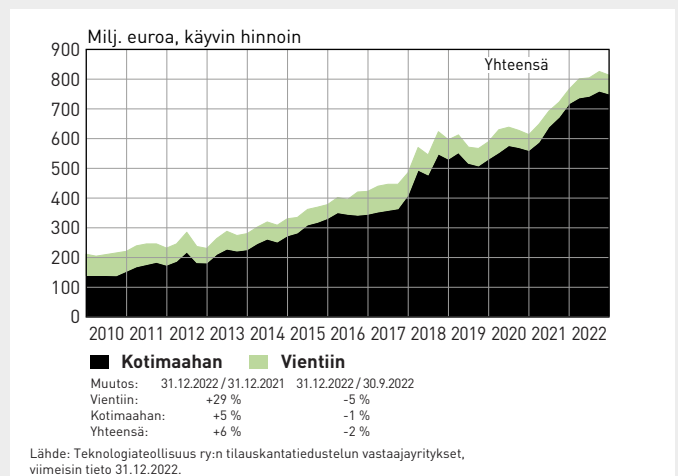
Loppuvuoden tilauskehityksen perusteella suunnittelu- ja konsultointialan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan alkuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Suunnittelu- ja konsultointialan yritysten henkilöstö Suomessa kasvoi viime vuonna 5,8 % prosenttia verrattuna vuoden 2021 keskiarvoon. Henkilöstöä oli keskimäärin vuonna 2022 59 000 eli noin 3 200 enemmän kuin vuotta aiemmin. Joulukuun lopussa henkilöstömäärä oli 59 500.

Suunnittelu- ja konsultointialan uudet tilaukset Suomessa

Suunnittelu- ja konsultointialan tilauskanta Suomessa

Tietotekniikka-ala Suomessa

Uudet tilaukset nousivat edellisestä neljänneksestä

Tietotekniikka-alan (tietotekniikkapalvelut, ohjelmistot) yritysten liikevaihto Suomessa nousi ennakkotietojen perusteella vuonna 2022 13 prosenttia verrattuna vuoteen 2021. Vuonna 2022 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan lähes 19 miljardia euroa.

Tietotekniikka-alalla uudet tilaukset olivat loka-joulukuussa korkeammalla tasolla kuin edellisellä vuosineljänneksellä. Alalle ovat tyypillisiä voimakkaat tilausvaihtelut vuosineljännesten välillä.

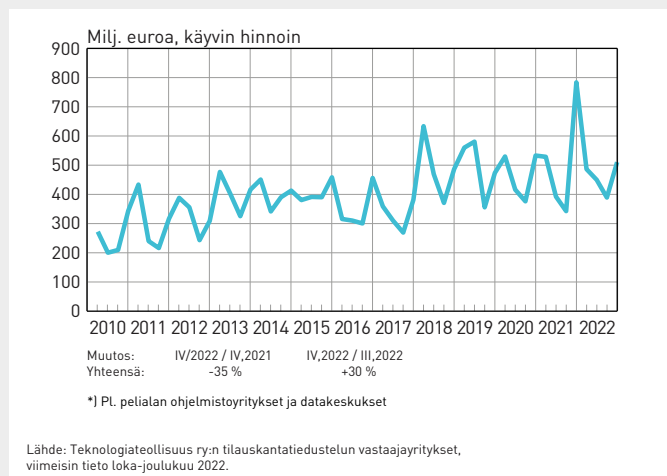
Teknologiatoiminnan tilauskantatiedustelussa mukana olevat tietotekniikka-alan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia loka-joulukuussa euroina 30 prosenttia enemmän kuin heinä-syyskuussa mutta 35 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2021 vastaavalla ajanjaksolla. Peliteollisuuden ja datakeskusten yritykset eivät ole mukana tässä tiedustelussa.

Tilaukskannan arvo oli joulukuun lopussa kaksi prosenttia suurempi kuin syyskuun lopussa ja suurin piirtein samalla tasolla kuin vuoden 2021 joulukuussa.

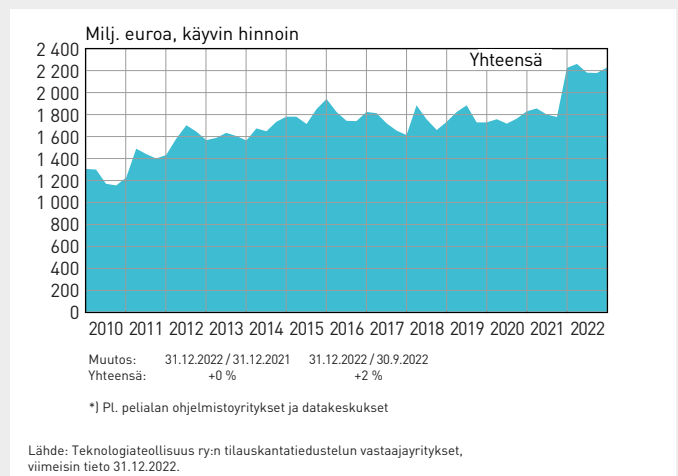
Loppuvuoden tilauskehityksen perusteella tietotekniikka-alan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan alkuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Tietotekniikka-alan yritysten henkilöstö Suomessa kasvoi viime vuonna 5,5 prosenttia verrattuna vuoden 2021 keskiarvoon. Henkilöstöä oli keskimäärin vuonna 2022 81 600 eli noin 4 300 enemmän kuin vuotta aiemmin. Joulukuun lopussa henkilöstömäärä oli 82 800.

Tietotekniikka-alan uudet tilaukset Suomessa

Tietotekniikka-alan* tilauskanta Suomessa

TALOUSNÄKYMÄT 1 | 2023

Tiedot perustuvat tilanteeseen 9.2.2023

Pääekonomisti Petteri Rautaporras, puh. 050 304 2220

Johtava ekonomisti Jukka Palokangas, puh. 040 750 5469

Lisätietoa teknologiateollisuuden liikevaihdon, viennin, investointien, henkilöstön ja tuottajahintojen kehityksestä

Teknologiateollisuus ry:n kotisivulta: www.teknologiateollisuus.fi

Teknologiateollisuus ry | Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki | puhelin (09) 19231 | www.teknologiateollisuus.fi

Teknolohiateollisuus